

Slutrapport Vintercyklist 2019/2020

Ett projekt inom Hållbart resande väst

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Region Halland

Innehåll

Bakgrund	4
Syfte.....	4
Mål Vintercyklist 2019/ 2020	4
Aktivitetsmål.....	4
Resultat.....	5
Beteendemål	5
Resultat.....	5
Effekt mål	5
Resultat.....	5
Målgrupp	6
Aktiviteter.....	6
Aktivitet 1. Projektstart (apr – sep).....	6
Aktivitet 2. Rekrytering av Vintercyklister (sep – nov).....	6
Aktivitet 3. Upptagsmöten i kommunerna (dec)	6
Aktivitet 4. Vintercykling (1 dec – 5 apr)	6
Aktivitet 5. Spridning (sep – apr).....	6
Aktivitet 6. Projektledning (apr 2019 – apr 2020).....	7
Aktivitet 7. Utvärdering.....	7
Resultat.....	7
Antal deltagare:.....	7
Fördelning mellan kommunerna:.....	7
Rapportering från deltagare.....	7
Cyklade kilometer och antalet cykeldagar	8
Klimat effekt	8
Frågor med öppna svar	9
När du inte cyklade, vilken var den vanligaste anledningen?	9
Utvärdering – deltagare	9
Övriga kommentarer	12
Utvärdering projektledare.....	12
Hur upplever du att projektledningen från Hållbart resande väst har fungerat?.....	13
Vad har fungerat bra och mindre bra?.....	13
Hur kan projektledningen förbättras till nästa år?.....	14
Intresse för en ny omgång.....	14

Utvärdering deltagare 2018/ 2019 – 1 år senare.....	14
Hur många dagar i veckan har du under vintern 2019 – 2020 i genomsnitt cyklat?	14
Avslutningsvis	15
Kontakt	15

Bakgrund

Projektet Vintercyklist gynnar cykling vintertid genom att dela ut vinterdäck till frivilliga projektdeltagare. Den här rapporten avser projektperioden 1 nov 2019 – 5 april 2020.

Vintercyklist drivs av Västra Götalandsregionens och Region Hallands kompetens- och projektplattform Hållbart resande väst (HRV), i samarbete Göteborgsregionen. Projektet har genomförts i fyra tidigare omgångar.

Genom projektet erbjuder HRV kommuner ett färdigt koncept av planering, kommunikationsmaterial och upphandling av dubbdäck samt byte till dessa. HRV bjuder dessutom på reflexvästar med projektets logotyp samt en prissubvention, den här projektomgången på 340 kr/ cyklist.

Den här projektomgången deltog 17 kommuner, som sedan själva rekryterade deltagare från allmänheten. Som motprestation åtog sig de deltagande vintercyklisterna att cykla minst 3 dagar i veckan under månaderna december, januari, februari, mars samt första veckan i april. Deltagarna har varannan vecka svarat på frågor som rör resvanor och upplevelser i trafiken via ett webbformulär.

Det totala antalet cyklister uppgick till 611. Den här slutrapporten redogör för de 311 vintercyklister som rekryterades via deltagande kommuner. Resterande 300 deltagare utgjordes av anställda inom Västra Götalandsregionen och presenteras i en separat rapport.

Med hjälp av en film som togs fram under projektperioden 2015 – 2016 kunde information om projektet spridas via sociala medier. Utöver filmen finns även illustrationer som har spridits via kommunernas hemsidor och HRV:s kanaler på sociala medier.

I denna rapport finns även en uppföljning av förra årets projektdeltagare, för att undersöka projektets långvariga effekter. En sådan utvärdering görs även nästa år med detta årets deltagare.

Projektet är tänkt att vara återkommande och arbete pågår inför projektperioden 2020 - 2021.

Syfte

Syftet med projektet är att öka andelen cyklister som använder cykel även under vinterhalvåret, vilket kan bidra till mer hållbara persontransportmönster i Västra Götalands län och Hallands län. Utöver det syftar projektet till att samla in synpunkter på vinterväghållning för att ge deltagande kommuner underlag till förbättringsåtgärder. Genom att HRV erbjuder ett färdigt koncept och stöd i projektarbetet kan kommuner som annars inte anser sig ha tillräckliga personella resurser delta i projektet.

Mål Vintercyklist 2019/ 2020

Aktivitetsmål

- 12 kommuner ska delta i projektet.
- I genomsnitt 20 cyklister i varje kommun, totalt ett antal om 240 deltagare.
- Lokalmedia för varje kommun uppmärksammar projektet.
- Varje Vintercyklist åtar sig att cykla minst tre dagar i veckan och rapporterar detta.

Resultat

- 17 kommuner deltog i projektet
- I genomsnitt 18 cyklister per kommun, totalt 311 deltagare
- Lokalmedia samt delregionala radiokanaler har uppmärksammat projektet
- Det genomsnittliga antalet cykeldagar/ vecka var 3,3 och 64% av deltagarna uppnådde målet om att cykla 3 dagar/ vecka. Se avsnitt *Resultat, Rapportering från deltagare* för detaljer.

Beteendemål

- 60% av projektdeltagarna upplever att vinterväghållningen är välfungerande
- Inga cykelrelaterade olyckor
- 15 medieinslag görs om projektet i lokal, regional och nationell media

Resultat

- 71% angav att vinterväghållningen var bra eller mycket bra
- 7,8% av deltagarna uppger sig ha varit med om en cykelrelaterad olycka. Två deltagare uppger sig ha behövt uppsöka sjukvård till följd av olyckan.
- 10 tidningsartiklar och ett radioinslag har gjorts om projektet (Alekuriren 2019-11-19, Norra Hallands tidning 2019-12-08, Norra Hallands tidning 2019-12-10, SVT.se - Kungsbacka 2019-12-02, P4 Halland 2019-09-23, P4 Göteborg 2019-09-29, ST-tidningen 2019-10-02, STO-tidningen 2019-10-12, Skaraborgs läns tidning 2019-12-02, Nya Lidköpingstidningen 2019-10-02).
- Ett nytt koncept provades i Kungsbacka kommun där ett Instagramkonto användes för att sprida information om projektet. Kontot användes av kommunens projektdeltagare som turades om med att producera innehåll. Det resulterade i 62 delade inlägg och 100 följare av kontot. Man var på det hela taget nöjd hos både projektledare och deltagare och konceptet rekommenderas för framtida omgångar. Länk till konto: https://www.instagram.com/vintercyklist_kungsbacka/

Effektmål

Projektet ska leda till att:

- 80 % av Vintercyklisterna ett år efter deltagande cyklar ungefär lika mycket som de gjorde under projektet.

Och på lång sikt till att:

- Minska klimatpåverkan genom att allt fler invånare i deltagande kommuner utvecklar mer hållbara resmönster.

Resultat

- 77% av vintercyklisterna från den aktuella projektperioden anger att de cyklat i snitt 3 eller fler dagar i veckan under vintern 2019-2020. Genomsnittet ligger på 3,6 cykeldagar/ vecka. Svarsfrekvensen på denna undersökning var 52%.

Målgrupp

Projektet har två primära målgrupper och en sekundär:

Primär målgrupp:

- **Kommuner i Västra Götaland och Halland.** Kommunerna har en avgörande roll i projektet i form av lokala projektledare och marknadsförare av projektet gentemot invånare och lokalmedia.
- **Invånare i de deltagande kommunerna.** Invånarna, som under projektet blir Vintercyklister, är de som genomför en beteendeförändring och slutligen bidrar till att projektets mål och syfte uppnås.

Sekundär målgrupp

- **Media.** För att öka medvetenheten om projektet hos kommunerna, inspirera till beteendeförändring hos allmänheten och visa på projektets nytta är medial uppmärksamhet viktig. Beslutsfattare i kommuner och på arbetsplatser tar också intryck av media och positiv bevakning kan leda till att fler kommuner och arbetsplatser anmäler sig till projektet framöver.

Aktiviteter

Projektet har varit uppdelat i följande aktiviteter:

Aktivitet 1. Projektstart (apr – sep)

Rekrytering av kommuner. Utskick av informations- och marknadsföringsmaterial till kommuner. Startmötet för kommunala projektledare hölls i mitten av augusti. Lokalmedia informerades av kommunprojektledarna samt via pressmeddelande från Västra Götalandsregionen. Upphandling av däck och däckbyte genomfördes även under denna period.

Aktivitet 2. Rekrytering av Vintercyklister (sep – nov)

Kommunerna marknadsförde projektet lokalt och rekryterade vintercyklister. Projektet riktar sig främst till den grupp som cyklar på sommaren, men vanligtvis byter transportmedel under vinterhalvåret. I urvalet eftersträvade många även en jämn könsfördelning, spridning i ålder och engagemang baserat på motiveringarna som deltagarna lämnade.

Aktivitet 3. Uppstartsmöten i kommunerna (dec)

De kommuner som ansåg det meningsfullt arrangerade ett uppstartsmöte för sina respektive vintercyklister. Då den mobila cykelservicen inte besökte alla deltagande kommuner var det för vissa inte lika intressant att samordna en gemensam träff.

Aktivitet 4. Vintercykling (1 dec – 5 apr)

Vintercyklisterna uppmanades att cykla minst tre dagar i veckan och rapporterade varannan vecka via ett webbformulär om upplevelsen, samt vinterväghållningen. De kommunala projektledarna ansvarade för att skicka ut länk till vintercyklisterna samt svara på sina deltagares eventuella frågor.

Aktivitet 5. Spridning (sep – apr)

Projektet har uppmärksammats ett flertal gånger i media, artiklar och radiointervjuer som finns sparade. Projektet har också uppmärksammats genom sociala medier i Hållbart resandes egna kanaler samt Kungsbacka kommuns Instagramkonto för projektet.

Aktivitet 6. Projektledning (apr 2019 – apr 2020)

Projektledningen pågick löpande under projektet. Aktiviteten omfattade administration, kommunikationsarbete, problemlösning, framtagning av material vid behov, rapportering samt framtagande av nästa års projekt- och kommunikationsplan.

Aktivitet 7. Utvärdering

Utvärdering av projektets uppställda mål sker efter projektavslut. Information från denna samt förra omgångens cyklister finns sammanställd och redovisad i denna rapport.

Resultat

Statistiken som redogörs nedan bygger på självrapporterad statistik med en genomsnittlig svarsfrekvens om 86%. Självrapporter tenderar att vara något överdrivet positiva. Den del av deltagarna som gör sig besväret att svara på enkäter kan dessutom vara något mer engagerade. Å andra sidan kan detta tänkas kompenseras av bortfallet av inlämnade enkäter.

Antal deltagare:

654 intresseanmälningar gjordes till kommunerna. Av dem valdes 311 deltagare ut till projektet.

Fördelning mellan kommunerna:

Kommun	Antal ansökningar	Antal deltagare
<i>Ale</i>	34	10
<i>Alingsås</i>	110	20
<i>Borås</i>	70	40
<i>Kungsbacka</i>	45	26
<i>Kungälv</i>	66	25
<i>Lerum</i>	24	20
<i>Lidköping</i>	46	30
<i>Mellerud</i>	15	15
<i>Möndal</i>	81	50
<i>Skara</i>	26	10
<i>Stenungsund/ Tjörn/ Lilla Edet/ Orust</i>	56	30
<i>Strömstad</i>	28	7
<i>Vara</i>	23	20
<i>Vårgårda</i>	30	8
<i>Totalt</i>	654	311

Rapportering från deltagare

Under projektets gång har 9 rapporteringstillfällen om 2 veckor vardera gjorts. I rapporteringsformulären har deltagarna berättat om sina cykelvanor och svarat på andra frågor relaterade till projektet.

Cyklade kilometer och antalet cykeldagar

Den totala cyklade sträckan uppgår till 168 988 km. Det genomsnittliga antalet cykeldagar/ vecka var totalt sett 3,3 och 64% av deltagarna klarade målet om att cykla 3 eller fler dagar i veckan. Se tabell för detaljer.

<i>Kommun</i>	Cyklade km	Genomsnitt km/ person	Genomsnitt cykeldagar/ v
<i>Ale</i>	7 069	707	2,4
<i>Alingsås</i>	6 846	342	3,3
<i>Borås</i>	25 423	636	3,3
<i>Kungsbacka</i>	18 986	730	3,1
<i>Kungälv</i>	12 673	507	3
<i>Lerum</i>	9 736	487	3,2
<i>Lidköping</i>	16 435	548	3,9
<i>Mellerud</i>	5 057	337	3,5
<i>Mölnadal</i>	31 419	628	3,1
<i>Skara</i>	5 507	551	3,9
<i>Stenungsund/ Tjörn/ Lilla Edet/ Orust</i>	14 702	490	3
<i>Strömstad</i>	2 858	408	3,6
<i>Vara</i>	8 861	443	3,8
<i>Vårgårda</i>	3 416	427	4,6
<i>Totalt</i>	168 988	543	3,3

Klimat effekt

Naturvårdsverkets schablonvärde¹ för att beräkna biltrafikens utsläpp av Co2 är 0,16 kg/ km. Om man antar att deltagarna har bytt bilen mot cykeln innebär det en utsläppsbesparing på totalt 27 ton Co2, och 87 kg Co2 per deltagare.

¹ <https://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/miljoledning/pm-co2-schabloner-170116.pdf> (Personbil generell).

Frågor med öppna svar

En sammanställning av återkommande kommentarer.

När du inte cyklade, vilken var den vanligaste anledningen?

Sjukdom.

Ledighet.

Vård av sjukt barn.

Arbete hemifrån på grund av Covid-19.

Ärenden som kräver bil.

För dåligt väder.

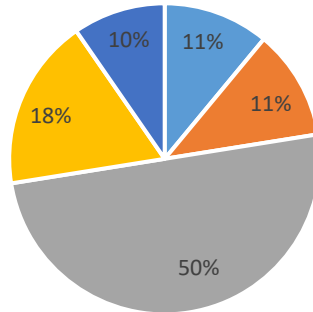
Utvärdering – deltagare

Efter hela cykelperiodens avslut har deltagarna besvarat en enkät som utvärderar projektet i sin helhet. 137 av projektets 247 deltagare besvarade enkäten, vilket innebär en svarsfrekvens på 55%. Nedan visas resultaten av de inkomna svaren.

Har du varit med om någon olycka under projektperioden?

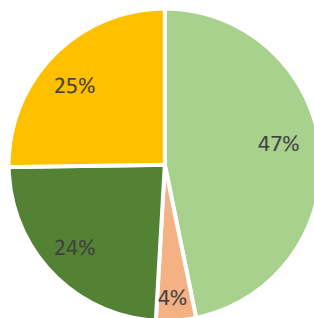
Ja (7,8%), Nej (92,2%). En person har behövt uppsöka sjukvård till följd av olyckan.

När du inte cyklade, vilket var då ditt huvudsakliga färdssätt?

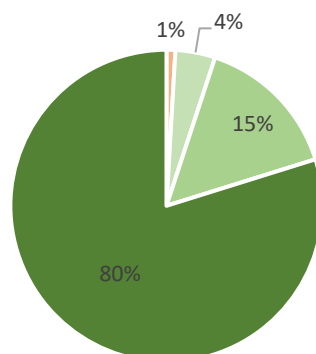
■ Bil tillsammans med andra ■ Kollektivtrafik ■ Själv i bil ■ Till fots ■ Övrigt

Vad tycker du om vinterväghållningen för cyklister generellt?

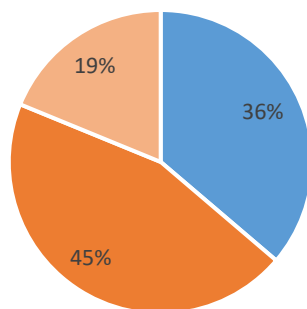
■ Bra ■ Dålig ■ Mkt bra ■ Varken bra eller dålig

Hur troligt är det att du kommer cykla nästa vinter?

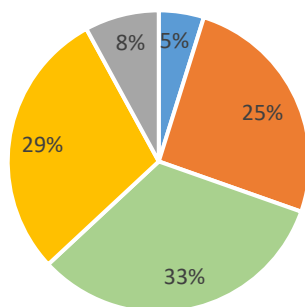
Inte alls troligt Ganska troligt Troligt Mkt troligt

Har någon annan i din bekantskapskrets eller familj följt ditt exempel och börjat vintercykla?

Ja Nej Vet ej

Har vintercyklandet påverkat din hälsa i positiv riktning?

- Ja, jag har varit mindre sjuk än vanligt
- Ja, jag känner mig mindre stressad när jag har cyklat
- Ja, jag känner mig piggare
- Ja, jag upplever att jag mår bättre
- Nej

Övriga kommentarer

Väldigt bra, hoppas det blir fortsättning nästa vinter.

Ett kul projekt men tyvärr dåligt med vinterväglag.

Stort innerligt Tack för att jag fick chansen att få testa vinterdäck på min cykel. Tyvärr råkade jag ut för en långvarig förkylning. Dock kommer jag att fortsätta cykla och kommer att göra detta under nästa vinter, absolut!

Dubbdäck räckte inte för att öka min cykling, det är mycket mer än så som behövs (upplevd säkerhet framför allt).

Elcykel är förträfflig för äldre i kuperat landskap. Jag är 73 år och älskar att cykla mitt dagliga 25 kilometer eller mer. (Idag blev det 50 kilometer).

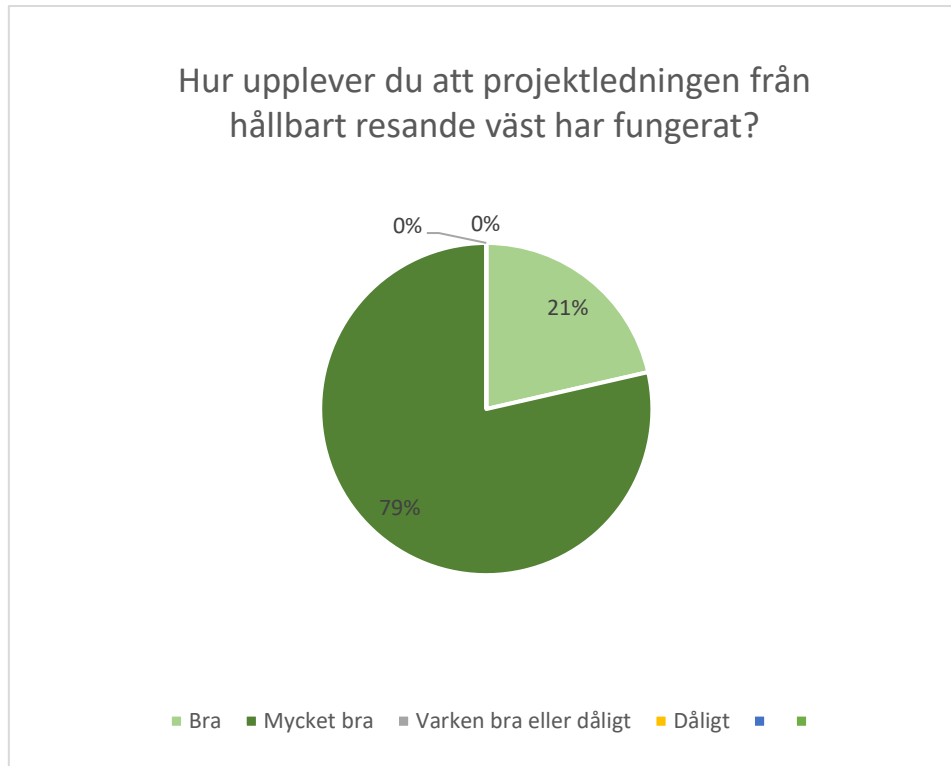
Detta projekt borde permanentas och kommunen skulle mer premiera alla som cyklar. Bättre cykelvägar, uppmuntringar till cyklister, mm.

Utvärdering projektledare

Efter den genomförda projektperioden ombads de kommunala projektledarna att fylla i en utvärderingsenkät. Samtliga av projektets 14 projektledare svarade på enkäten. Nedan redovisas svaren.

Hur upplever du att projektledningen från Hållbart resande väst har fungerat?

Frågan avser information/kommunikation inför och under projektet, stöttning i genomförandet och upphandling.

Vad har fungerat bra och mindre bra?

Bra att vi kunde få ut statistik löpande. Community-känsla för alla deltagare kan utvecklas.

Allt har fungerat bra.

Bra struktur.

Snabb återkoppling på frågor har fungerat bra. Jättebra och enkel lösning för registrering av deltagare.

Projektledningen är luttrad och vet vad som behöver göras. I stort sett allt fungerade smidigt. Om problem någon gång uppstod hjälpte projektledningen snabbt till att lösa dem.

Bra med info till oss nya. Kanske var statistiken vi fick utskickad inte tydlig, inte komplett. Tänker att den hade man kanske kunnat använda mer för att trigga deltagarna. Om jag hade varit införstådd med det från början.

Bra, det har varit smidigt att skicka ut enkäterna vecka för vecka. Mindre bra. Jag har inte haft så mkt kontakt med cyklisterna som jag hade tänkt.

Bra: Folk känner till Vintercyklist. Mycket information via sociala medier och press. Bra med kontinuerliga mail från HRV med mycket bra och tydlig info. HRV svarar snabbt på mail och frågor. Mindre bra: Mer landsbygdsfokus och anpassning till landsbygdsförhållanden. - Kan man ex. justera

till en dag i veckan cykling med längre sträcka istället för att tvingas cykla tre dagar? Kan man anpassa efter väderförhållande och förutsättningar landsbygd på ett bättre sätt? Synd att vi går miste om rabatt i och med att vi inte har större cykelbutiker här i vår närhet. Lokal handel borde gynnas.

Det har fungerat väl. Har varit tydlig info om samtliga delar av projektet från start. Har fått snabbt svar vid funderingar under projektets gång.

Hur kan projektledningen förbättras till nästa år?

Ligga längre fram i upphandling av däck. Projektkoordinatorn har varit lyhörd, tillgänglig och trevlig utöver det vanliga.

Kanske förbereda sociala media inlägg på något sätt.

Tycker att det varit väldigt bra allting. Det är snarare så att jag som projektledare egentligen inte hade någon tid för detta, men tyckte att det var så bra så vi körde ändå.

Hur har ni genomfört rekrytering av deltagare?

Anslå statistiken på web löpande för alla att se.

Tyvärr blev det fel i vår anmälningssänk med flera som föll bort. Det borde förbättras. Det skapade en besvikelse hos medborgare som ville vara med men inte kom med i urvalet.

Det har funkade utmärkt. Men får jag önska något är det fria cyklistbilder som man kan använda i marknadsföringen och reportagen.

Kanske lite mer flexibla däckdimensioner. Nu gick det ändå jättebra, ingen har haft synpunkter.

Fortsätta på samma sätt.

Kanske komma med tips på vad jag som projektledare kan göra under projektperioden för att peppa eller inspirera mina deltagare.

Intresse för en ny omgång

Hälften av projektledarna svarar att de planerar att delta även nästa års omgång, resten svarar att det eventuellt kommer att vilja delta.

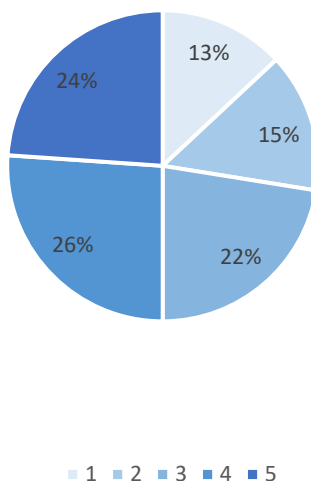
Utvärdering deltagare 2018/ 2019 – 1 år senare

Som en del av projektet skickas även en utvärdering ut till deltagarna ett år senare. Av de 245 cyklister som deltog i projektet 2018 – 2019 svarade 128 personer på enkäten, vilket innebär en svarsfrekvens på 52%.

Hur många dagar i veckan har du under vintern 2019 – 2020 i genomsnitt cyklat?

77% av vintercyklisterna från den aktuella projektperioden anger att de cyklat i snitt 3 eller fler dagar i veckan under vintern 2018-2019. Genomsnittet ligger på 3,6 cykeldagar/ vecka.

Upplever du att det känns lättare att cykla under vintertid efter att du deltog i projektet?

5= mycket, 1 = lite.

Avslutningsvis

De uppsatta projektmålen har uppnåtts eller till stor del uppnåtts. Projektet har nu genomförts i några omgångar och flera av de logistiska utmaningar som först fanns har blivit mer lätthanterliga. Konceptet med ett användardrivet instagramkonto gav gott bra resultat och mycket innehåll att sprida. Även om det inte var mycket vinterväder i år kan man anta att projektet ger motivation till att lägga om sina resvanor. Uppföljningen av förra årets deltagare visar också hur de nya resvanorna håller i sig över tid.

Återkopplingen från de kommunala projektledarna är i huvudsak positiv, vi tar med inkomna synpunkter inför planeringen av nästa omgång av projektet.

Kontakt

william.schotte@vgregion.se